

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 23.7.2024.
COM(2024) 316 final

2024/0187 (CNS)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komisija je 17. travnja 2018. donijela Prijedlog uredbe o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje¹. Komisija je Parlamentu i Vijeću predložila da se Uredba temelji na članku 21. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (UFEU). Na temelju tog prijedloga Parlament i Vijeće su 20. lipnja 2019. donijeli Uredbu (EU) 2019/1157², koja se primjenjuje od 2. kolovoza 2021.

U predmetu *Landeshauptstadt Wiesbaden*³, Sud Europske unije presudio je da Uredba (EU) 2019/1157 nije valjana jer je pogrešno donesena na temelju članka 21. stavka 2. UFEU-a i u redovnom zakonodavnom postupku. Prema mišljenju Suda Uredba (EU) 2019/1157 nalazi se među aktima koji ulaze u posebno područje primjene članka 77. stavka 3. UFEU-a kojim je propisana primjena posebnog zakonodavnog postupka uz jednoglasnu odluku Vijeća.

Iako je proglasio Uredbu (EU) 2019/1157 nevaljanom, Sud je presudio da će se učinci Uredbe 2019/1157 održati na snazi „do stupanja na snagu, u razumnom roku koji ne može biti dulji od dvije godine računajući od 1. siječnja godine koja slijedi nakon dana objave ove presude, nove uredbe donesene na temelju članka 77. stavka 3. UFEU-a koja će je zamijeniti”.

Svrha je ovog prijedloga pokrenuti postupak donošenja nove uredbe o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje na temelju odgovarajuće pravne osnove, odnosno članka 77. stavka 3. UFEU-a.

Ovaj prijedlog u biti preuzima tekst Uredbe (EU) 2019/1157 kako su ga donijeli Parlament i Vijeće. Konkretnije, Sud je presudio da ograničenja prava na poštovanje privatnog života i prava na zaštitu osobnih podataka, koja su sadržana u člancima 7. i 8. Povelje, koja proizlaze iz obveze uključivanja dvaju otisaka prstiju u nosač podataka na osobnim iskaznicama nisu protivna načelu proporcionalnosti⁴.

Međutim, Komisija smatra da je primjereno prilagoditi određene manje važne aspekte teksta. Te su prilagodbe objašnjene u odjeljku „Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga”.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Unija svojim građanima nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu upravljanja vanjskim granicama, azila, useljavanja te sprječavanja i suzbijanja kriminala i terorizma. Mnoge sigurnosne mjere Unije temelje se na sigurnim putnim i boravišnim

¹ [COM\(2018\) 212 final](#).

² Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje, SL L 188, 12.7.2019., str. 67., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1157/oj>.

³ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251.

⁴ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točka 124.

ispravama, kao što su sustavne kontrole u Schengenskom informacijskom sustavu uspostavljene Zakonikom o schengenskim granicama⁵.

U skladu s člankom 77. stavkom 1. UFEU-a i kao što je Sud naveo u predmetu *Landeshauptstadt Wiesbaden*⁶, Unija razvija politiku čiji je cilj osigurati da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica, bez obzira na njihovo državljanstvo, ne kontroliraju, obavljati kontrolu osoba i učinkovit nadzor prijelaza vanjskih granica te postupno uvesti integrirani sustav upravljanja tim granicama. Odredbe o putovnicama, osobnim iskaznicama, boravišnim dozvolama ili bilo kojim drugim sličnim ispravama sastavni su dio takve Unijine politike. Što se tiče građana Unije, isprave obuhvaćene predloženom uredbom im omogućavaju da dokažu da imaju pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica iz članka 20. stavka 2. točke (a) UFEU-a i da tako ostvaruju to pravo.

Direktivom 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđeni su uvjeti za ostvarivanje prava na slobodno kretanje i (privremeni i stalni) boravak u Uniji za građane Unije i članove njihovih obitelji. Njome je predviđeno da građani Unije i članovi njihovih obitelji, ako imaju važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu, mogu ući u drugu državu članicu i u njoj živjeti te podnijeti zahtjev za izdavanje odgovarajućih boravišnih isprava. Međutim, Direktivom 2004/38/EZ nisu uređeni obrazac i standardi za osobne iskaznice koje će se upotrebljavati za ulazak u države članice EU-a ili njihovo napuštanje. Osim toga, nisu predviđeni konkretni standardi za boravišne isprave koje se izdaju građanima EU-a i članovima njihovih obitelji, osim njihova naziva.

Zadržavanjem sigurnosnih standarda uvedenih Uredbom (EU) 2019/1157 koji se primjenjuju na osobne iskaznice koje države članice izdaju svojim državljanima i boravišne isprave koje države članice izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji kada ostvaruju svoje pravo slobodnog kretanja u Uniji, ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s prethodno navedenim postojećim mjerama politike.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Kao što je Sud naveo u predmetu *Landeshauptstadt Wiesbaden*⁸, člankom 77. stavkom 3. UFEU-a Uniji se dodjeljuje nadležnost za donošenje odredbi o putovnicama, osobnim iskaznicama, boravišnim dozvolama ili bilo kojoj drugoj sličnoj ispravi čiji je cilj olakšati ostvarivanje prava na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica, zajamčenog člankom 20. stavkom 2. točkom (a) UFEU-a. Sud je presudio da iz glavnog cilja i sastavnih dijelova Uredbe (EU) 2019/1157 – jačanje sigurnosnih standarda koji se primjenjuju na osobne iskaznice i boravišne isprave te utvrđivanje zahtjeva, osobito onih vezanih za sigurnost, koje takve isprave moraju ispunjavati – proizlazi da se ona nalazi među aktima koji

⁵ Uredba (EU) 2017/458 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 u pogledu jačanja kontrola provjerom u relevantnim bazama podataka na vanjskim granicama (SL L 74, 18.3.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/458/oj>).

⁶ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točka 51.

⁷ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

⁸ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točka 54.

ulaze u posebno područje primjene članka 77. stavka 3. UFEU-a⁹. Isto vrijedi i za ovaj prijedlog, u kojem se ponavlja Uredba (EU) 2019/1157, uz iznimku ograničenih prilagodbi koje ne utječu na njezin glavni cilj i sastavne dijelove.

U članku 77. stavku 3. UFEU-a predviđen je poseban zakonodavni postupak. O donošenju mjera u skladu s člankom 77. stavkom 3. UFEU-a Vijeće mora odlučiti jednoglasno nakon savjetovanja s Parlamentom.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Unija se zalaže za osiguravanje slobode kretanja osoba unutar područja slobode, sigurnosti i pravde. Sigurne osobne iskaznice i boravišne isprave važni su elementi kojima se osigurava povjerenje neophodno za slobodno kretanje unutar tog područja.

Bez zajedničkog standarda na razini Unije vjerojatno će se ponovno pojaviti prepreke slobodnom kretanju koje proizlaze iz problema u prihvaćanju određenih isprava koje su se primjenjivale prije donošenja Uredbe (EU) 2019/1157¹⁰. Isto vrijedi i za prethodno opažene sigurnosne nedostatke prouzročene nedovoljno sigurnim ispravama. Izostanak djelovanja na razini Unije kao posljedicu za građane EU-a, nacionalna tijela i poduzeća imao bi i nove probleme praktične naravi s obzirom na to da građani žive i putuju unutar granica Unije. Za rješavanje takvih sustavnih problema uz održavanje visoke razine sigurnosti nacionalnih osobnih iskaznica i boravišnih isprava očito je potreban kontinuiran rad na razini Unije.

Ciljevi inicijativa za sprečavanje ponovnog pojavljivanja takvih problema ne mogu se ostvariti na nacionalnoj razini. Ispravama obuhvaćenim ovim prijedlogom svojstvena je europska dimenzija jer su povezane s ostvarivanjem prava na slobodno kretanje u području slobode, sigurnosti i pravde. Države članice već su potvrdile potrebu za djelovanjem na razini Unije donošenjem Uredbe (EU) 2019/1157.

Na temelju ove uredbe države članice ne bi bile obvezne izdavati isprave koje se trenutačno ne izdaju.

- **Proporcionalnost**

Unija svojim radom i dalje može znatno doprinijeti rješavanju navedenih izazova. Građani Unije nailaze na prepreke u ostvarivanju svojih prava ako ne mogu biti sigurni da će njihove isprave pouzdano biti prihvaćene izvan države članice koja ih je izdala.

U kontekstu trenutačnih sigurnosnih problema još se više ističe neodvojiva povezanost slobodnog kretanja osoba unutar Unije i čvrstog upravljanja vanjskim granicama. Dokle god se osobne iskaznice mogu upotrebljavati za prelazak vanjskih granica, mjere za poboljšanje sigurnosti i upravljanja vanjskim granicama, kao što su sustavne kontrole svih osoba koje prelaze vanjske granice, uključujući građana Unije, provjerom u bazama podataka, bile bi oslabljene u slučaju pogoršanja sigurnosnih standarda za osobne iskaznice. Općenito, minimalni standardi za informacije koje sadržavaju isprave obuhvaćene ovim prijedlogom i za njihova sigurnosna obilježja koja su zajednička svim državama članicama koje ih izdaju olakšat će ostvarivanje slobode kretanja i poboljšat će sigurnost unutar EU-a i na njegovim granicama.

Ne jamči se potpuno usklađivanje u izradi osobnih iskaznica, nego se predlaže proporcionalna mjera kojom se osiguravaju minimalni sigurnosni standardi za isprave. To uključuje obveznu

⁹ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točke 59. – 61.

¹⁰ Za detaljniji opis stanja prije donošenja Uredbe (EU) 2019/1157 vidjeti radni dokument [SWD\(2018\)110 final](#).

upotrebu otisaka prstiju, koji su pouzdano i djelotvorno sredstvo za utvrđivanje identiteta osobe sa sigurnošću i proporcionalna mjera s obzirom na ciljeve olakšavanja ostvarivanja prava na slobodno kretanje i boravak, suzbijanja krivotvorenja osobnih iskaznica i krađe identiteta i osiguravanja interoperabilnosti sustava provjere osobnih isprava¹¹.

Za boravišne iskaznice koje se izdaju članovima obitelji koji su državljani trećih zemalja i dalje se predlaže upotreba istog obrasca kakav je usuglašen na razini Unije u pogledu boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja.

- **Odabir instrumenta**

Uredba je jedini pravni instrument kojim se osigurava izravna i zajednička primjena prava EU-a u svim državama članicama. U području u kojem su se razlike pokazale štetnima za slobodu kretanja i sigurnost, uredbom će se osigurati održavanje željene razine zajedničkih obilježja.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Procjena učinka**

U pripremi ovog prijedloga nije provedena procjena učinka jer se u njemu u biti preuzima tekst Uredbe (EU) 2019/1157 koja se sama temeljila na prijedlogu¹² kojem je priložena procjena učinka¹³. Stoga se ne očekuje da će ovaj prijedlog proizvesti nove učinke. Nadalje, u ovom se prijedlogu uzimaju u obzir pouke izvučene iz izvješća o provedbi donesenog 20. rujna 2023¹⁴. Budući da od početka primjene Uredbe (EU) 2019/1157 nisu prošle ni tri godine, nije provedena evaluacija.

- **Temeljna prava**

Ovaj prijedlog ima pozitivan učinak na temeljno pravo građana EU-a na slobodno kretanje i boravak na temelju članka 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (Povelja) jer se njime otklanjaju poteškoće povezane s priznavanjem i nedovoljnom sigurnošću osobnih iskaznica i boravišnih isprava.

Za provedbu ovog Prijedloga potrebno je obrađivati osobne podatke, uključujući biometrijske podatke, tj. prikaz lica i dva otiska prstiju. Obrada osobnih podataka pojedinaca, što uključuje prikupljanje osobnih podataka, pristup tim podacima i njihovu upotrebu, utječe na pravo na privatnost i pravo na zaštitu osobnih podataka, kako je utvrđeno u člancima 7. i 8. Povelje.

Konkretno, obveza uključivanja dvaju otisaka prstiju u nosač podataka na osobnim i boravišnim iskaznicama, kao i obveza prikupljanja i privremene pohrane takvih biometrijskih podataka u svrhu izrade isprava, ograničenje je prava na poštovanje privatnog života i prava na zaštitu osobnih podataka¹⁵.

¹¹ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251.

¹² [COM\(2018\) 212 final](#).

¹³ [SWD\(2018\) 110 final](#).

¹⁴ Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru u skladu s člankom 13. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje ([COM\(2023\) 538 final](#)).

¹⁵ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točke 73. – 74.

Ograničenja tih prava moraju biti propisana zakonom i poštovati bit tih prava. Osim toga, u skladu s načelom proporcionalnosti takva ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava drugih osoba¹⁶.

Ograničenja, kao i uvjeti za primjenu i područje primjene tih ograničenja, definirat će se u uredbi. Prema Sudu, ograničenje koje sa sobom nosi obveza uključivanja dvaju otisaka prstiju u nosač podataka ne ugrožava bitan sadržaj temeljnih prava propisanih člancima 7. i 8. Povelje, budući da informacije dobivene putem otisaka prstiju same po sebi ne omogućavaju uvid u privatni i obiteljski život osoba o kojima je riječ¹⁷.

Kao što je Sud naveo, ciljevi uredbe koji se odnose na suzbijanje krivotvorenja isprava i interoperabilnost sustava provjere osobnih isprava predstavljaju ciljeve od općeg interesa koje priznaje Unija. Osim toga, Sud je utvrdio da je uključivanje dvaju potpunih otisaka prstiju prikladno za ostvarenje tih ciljeva od općeg interesa¹⁸. Što se tiče nužnosti uključivanja otisaka prstiju, Sud je smatrao da ograničenja temeljnih prava zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje, koja proizlaze iz obveze uključivanja dvaju potpunih otisaka prstiju u nosač podataka, poštuju granice onog što je strogo nužno¹⁹.

Naposljetku, Sud je smatrao da ograničenja koja proizlaze iz uključivanja dvaju otisaka prstiju – uzimajući u obzir prirodu podataka o kojima je riječ, prirodu i načine postupaka obrade kao i predviđene zaštitne mehanizme – nisu neproporcionalno velika u odnosu na važnost različitih ciljeva koji se žele postići uredbom. Stoga treba smatrati da se takva mjera temelji na pravednoj ravnoteži između, s jedne strane, tih ciljeva i, s druge strane, temeljnih prava u pitanju. Slijedom toga, Sud je u predmetu *Landeshauptstadt Wiesbaden* zaključio da ograničenja ostvarivanja prava zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje nisu protivna načelu proporcionalnosti²⁰.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne utječe na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Kako bi osigurala djelotvornu provedbu predviđenih mjera i pratila njezine rezultate, Komisija će nastaviti blisko surađivati s relevantnim dionicima iz nacionalnih nadležnih tijela i agencija EU-a, poput Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu.

Komisija će donijeti program za praćenje ishoda, rezultata i učinaka uredbe koji će se temeljiti na programu praćenja donesenog u skladu s Uredbom (EU) 2019/1157²¹.

¹⁶ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točka 76.

¹⁷ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točke 80. – 81.

¹⁸ Vidjeti u tom smislu presudu od 17. listopada 2013., *Schwarz*, C-291/12, EU:C:2013:670, točke 36. – 38., presudu od 3. listopada 2019., *A and Others*, C-70/18, EU:C:2019:823, točku 46. i navedenu sudsku praksu te presudu od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točke 87. – 89.

¹⁹ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točka 105.

²⁰ Presuda od 21. ožujka 2024., C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, točke 123. – 124.

²¹ SWD(2021) 45 final.

Komisija će provesti evaluaciju djelotvornosti, učinkovitosti, relevantnosti, dosljednosti i dodane vrijednosti EU-a tako nastalog zakonodavnog okvira šest godina od datuma početka primjene uredbe. Na taj će se način osigurati dovoljna količina podataka za evaluaciju.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Priloženi prijedlog u biti preuzima tekst Uredbe (EU) 2019/1157 kako su ga donijeli Parlament i Vijeće. Međutim, Komisija smatra da bi tekst te uredbe trebalo prilagoditi na sljedeći način:

- Kako bi se uzela u obzir presuda u predmetu *Landeshauptstadt Wiesbaden*, pravna osnova uredbe je članak 77. stavak 3. UFEU-a.
- U uvodnim izjavama Uredbe uklonjena su upućivanja na dokumente o politikama koji su doneseni prije nekoliko godina.
- U uvodnim izjavama uklonjeno je izričito upućivanje na putnu iskaznicu koju je izdala Irska s obzirom na to da Irska ne sudjeluje u donošenju uredbe, osim ako obavijesti da želi sudjelovati u njezinu donošenju i primjeni. U tom slučaju, iako je putna iskaznica koju je izdala Irska putna isprava u skladu s dokumentom 9303 Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva o strojno čitljivim putnim ispravama, ona ne služi za identifikaciju u Irskoj, te se stoga ne bi trebalo smatrati da je obuhvaćena područjem primjene uredbe.
- U uvodnim izjavama uredbe upućuje se na činjenicu da je Sud presudio da je obvezno uključivanje otisaka prstiju u nosač podataka u skladu s temeljnim pravima na poštovanje privatnog života i na zaštitu osobnih podataka zajamčenima člancima 7. i 8. Povelje.
- Uvodna izjava o postupnom ukidanju isprava koje nisu u skladu sa zahtjevima uredbe prilagođena je kako bi se uzela u obzir činjenica da bi se rokovi utvrđeni Uredbom (EU) 2019/1157 trebali nastaviti primjenjivati.
- Dodane su uvodne izjave kako bi se uzela u obzir izuzeća za Irsku i Dansku.
- Provest će se novo savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka.
- Budući da Komisija nije primila obavijest u skladu s člankom 5. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2019/1157, upućivanja na takve obavijesti se uklanjaju.
- U skladu s člankom 8. stavkom 2. Uredbe (EU) 2019/1157 određene boravišne iskaznice članova obitelji građana Unije koji nisu građani države članice EU-a prestale su važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2023., ovisno o tome što je nastupilo ranije. Budući da je taj datum prošao, u uredbi se samo navodi da takve boravišne iskaznice više nisu važeće.
- U skladu s člankom 11. stavkom 6. Uredbe (EU) 2019/1157, biometrijske podatke pohranjene na nosaču podataka na osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama, odnosno prikaz lica i dva otiska prstiju nositelja, smije upotrebljavati samo propisno ovlašteno osoblje nadležnih nacionalnih tijela i agencija Unije. S obzirom na elektronički potpis na nosaču podataka osobnih iskaznica, identifikacija nositelja provjerom podataka pohranjenih na nosaču podataka pouzdanija je od vizualne provjere iskaznice, posebno u slučaju daljinske identifikacije. Stoga bi građani Unije mogli htjeti upotrebljavati podatke na nosaču podataka svoje osobne iskaznice, uključujući prikaz lica, kako bi se identificirali pred privatnim subjektima, kao što su banke ili zračni prijevoznici. Tekst odredbe stoga je prilagođen tako da se navodi da propisno ovlašteno osoblje nadležnih nacionalnih i agencija EU-a može pristupiti

samo otiscima prstiju. U svakom slučaju, kriptografska zaštita sprečava neovlaštene osobe od pristupanja otiscima prstiju na nosaču podataka.

- Kako bi se tijelima država članica smanjile obveze izvješćivanja, uklanja se obveza vođenja popisa nadležnih tijela s pristupom biometrijskim podacima pohranjenima na nosaču podataka i godišnjeg dostavljanja tog popisa.
- Pravila o izvješćivanju i evaluaciji pojednostavljena su u istu svrhu. U članku 13. uredbe predviđa se da će Komisija, umjesto provođenja evaluacije svakih šest godina, provesti jednu evaluaciju uredbe šest godina nakon što stupi na snagu s posebnim naglaskom na elemente obuhvaćene područjem primjene uredbe.
- S obzirom na to da države članice već primjenjuju Uredbu (EU) 2019/1157, nije potrebno odgoditi početak primjene ove uredbe. Uredba bi se stoga trebala početi primjenjivati od njezina stupanja na snagu.

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Ugovorom o Europskoj uniji (UEU) odlučeno je da se olakša slobodno kretanje osoba, a da se pritom osigura zaštita i sigurnost naroda Europe, uspostavljanjem područja slobode, sigurnosti i pravde, u skladu s odredbama UEU-a i Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (2) Građanstvo Unije svakom građaninu daje pravo na slobodno kretanje, podložno određenim ograničenjima i uvjetima. To se pravo provodi na temelju Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća². Člankom 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) također se predviđa sloboda kretanja i boravka. Sloboda kretanja podrazumijeva pravo napuštanja država članica i ulaska u njih uz važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu.
- (3) Na temelju Direktive 2004/38/EZ države članice svojim državljanima izdaju i produljuju osobne iskaznice ili putovnice u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Nadalje, tom direktivom predviđeno je da države članice od građana Unije i članova njihovih obitelji mogu zahtijevati da se prijave kod nadležnih tijela. Države članice dužne su građanima Unije izdati potvrdu o prijavi u skladu s uvjetima iz tog članka. U skladu s tom direktivom države članice dužne su izdati i boravišne iskaznice članovima obitelji koji nisu državljani države članice te na zahtjev izdati isprave kojima se potvrđuje stalni boravak i izdati iskaznice stalnog boravka.

¹ SL C [...], [...], str. [...].

² Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

- (4) Direktivom 2004/38/EZ predviđeno je da države članice mogu donijeti potrebne mjere radi odbijanja, ukidanja ili opoziva prava koja proizlaze iz te direktive u slučaju zlouporabe prava ili prijevare. Krivotvorenje isprava ili pogrešno predstavljanje materijalnih činjenica o uvjetima povezanim s pravom na boravak prepoznati su kao tipični slučajevi prijevare u okviru te direktive.
- (5) Prije donošenja pravila na razini Unije postojale su velike razlike u razinama sigurnosti nacionalnih osobnih iskaznica koje izdaju države članice i boravišnih dozvola za građane Unije koji borave u drugoj državi članici i članove njihovih obitelji. Te razlike povećavaju rizik od falsificiranja i krivotvorenja isprava te dovode i do praktičnih poteškoća za građane kada žele ostvariti svoje pravo na slobodno kretanje.
- (6) Sigurne putne i osobne isprave ključne su za nedvojbeno utvrđivanje identiteta osobe. Visoka razina sigurnosti isprava važna je za sprečavanje zlouporaba i prijetnji unutarnjoj sigurnosti, osobito u vezi s terorizmom i prekograničnim kriminalom. Nedovoljno sigurne nacionalne osobne iskaznice u prošlosti su bile među najčešće otkrivenim lažnim ispravama koje su se upotrebljavale za putovanja unutar granica Unije.
- (7) Kako bi se spriječile prijevare povezane s identitetom, države članice trebale bi osigurati da se falsificiranje i krivotvorenje identifikacijskih isprava te uporaba falsificiranih ili krivotvorenih isprava primjereno sankcioniraju u okviru nacionalnog prava.
- (8) Za izdavanje vjerodostojnih i sigurnih osobnih iskaznica potreban je pouzdan postupak registracije identiteta te sigurne „temeljne” isprave kao potpora postupku podnošenja zahtjeva. Komisija, države članice i relevantne agencije Unije trebale bi nastaviti zajedno raditi na tome da temeljne isprave budu manje podložne prijevarama s obzirom na povećanu upotrebu lažnih temeljnih isprava.
- (9) Ovom Uredbom ne zahtijeva se od država članica da uvedu osobne iskaznice ili boravišne isprave ako one nisu predviđene njihovim nacionalnim pravom niti se utječe na nadležnost država članica da na temelju nacionalnog prava izdaju druge boravišne isprave koje su izvan područja primjene prava Unije, na primjer boravišne iskaznice koje se izdaju svim osobama koje borave na državnom području neovisno o njihovu državljanstvu. Nadalje, ova Uredba ne utječe na načelo koje proizlazi iz sudske prakse Suda prema kojem se pravo na slobodno kretanje i boravak može potvrditi bilo kojim dokaznim sredstvom.
- (10) Ovom se Uredbom države članice ne sprečava da za potrebe identifikacije na nediskriminirajući način prihvaćaju druge isprave osim putnih isprava, kao što su vozačke dozvole.
- (11) Za identifikacijske isprave izdane građanima čije je pravo na slobodno kretanje bilo ograničeno u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom i na kojima se izričito navodi da se ne mogu koristiti kao putne isprave ne bi trebalo smatrati da su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.
- (12) Za putne isprave koje su u skladu s dokumentom 9303 Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) o strojno čitljivim putnim ispravama, a koje ne služe za identifikaciju u državama članicama izdavateljicama, ne bi trebalo smatrati da su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.
- (13) Ova Uredba ne utječe na to kako će države članice u ostale svrhe upotrebljavati osobne iskaznice i boravišne isprave s funkcijom elektroničke identifikacije i ne utječe

na pravila utvrđena Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća³, kojom se predviđa uzajamno priznavanje elektroničke identifikacije pri pristupanju javnim uslugama u cijeloj Uniji te pomaže građanima koji se sele u drugu državu članicu tako što se njome zahtijeva uzajamno priznavanje sredstava elektroničke identifikacije pod određenim uvjetima. Poboljšane osobne iskaznice trebale bi osigurati lakšu identifikaciju i doprinijeti boljem pristupu uslugama.

- (14) Zbog pravilne provjere osobnih iskaznica i boravišnih isprava države članice dužne su za svaku vrstu isprave obuhvaćenu ovom Uredbom upotrijebiti pravilan naziv. Kako bi se olakšala provjera isprava obuhvaćenih ovom Uredbom u drugim državama članicama, na njoj bi se trebao nalaziti naziv isprave na barem još jednom službenom jeziku Unije. Ako države članice za osobne iskaznice već koriste uvriježene nazive osim naziva „osobna iskaznica”, trebale bi moći to i dalje činiti na svojem službenom jeziku ili jezicima. Međutim, u budućnosti ne bi trebalo uvoditi nove nazive.
- (15) Sigurnosna obilježja potrebna su kako bi se provjerila autentičnost isprave i utvrdio identitet osobe. Uspostava minimalnih sigurnosnih standarda i uključenje biometrijskih podataka u osobne iskaznice i boravišne iskaznice članova obitelji koji nisu državljani države članice važni su koraci zbog kojih će njihova upotreba u Uniji postati sigurnija. Uključenje takvih biometrijskih identifikatora trebalo bi omogućiti građanima Unije da u potpunosti koriste svoje pravo na slobodno kretanje.
- (16) Pohranjivanje prikaza lica i otisaka dva prsta („biometrijski podaci”) na osobnim i boravišnim iskaznicama, kao što je već slučaj kod biometrijskih putovnica građana Unije i boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja, odgovarajuća je kombinacija pouzdane identifikacije i utvrđivanja vjerodostojnosti sa smanjenim rizikom od prijevare, u svrhu jačanja sigurnosti osobnih i boravišnih iskaznica. Kako je Sud potvrdio, obvezno uključivanje otisaka prstiju u nosač podataka u skladu je s temeljnim pravima na poštovanje privatnog života i na zaštitu osobnih podataka zajamčenima člancima 7. i 8. Povelje.
- (17) U pravilu, države članice trebale bi radi provjere vjerodostojnosti isprave i identiteta nositelja ponajprije provjeriti prikaz lica, a ako je to potrebno da se nedvojbeno potvrdi vjerodostojnost isprave i identitet nositelja, trebale bi provjeriti i otiske prstiju.
- (18) Države članice trebale bi osigurati da u slučajevima u kojima se provjerom biometrijskih podataka ne potvrdi vjerodostojnost isprave ili identitet njezina nositelja kvalificirano osoblje provede obveznu ručnu provjeru.
- (19) Ova Uredba ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ili održavanje baza podataka na nacionalnoj razini za pohranu biometrijskih podataka u državama članicama, što je pitanje nacionalnog prava koje treba biti u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka, što uključuje zahtjeve o nužnosti i proporcionalnosti. Nadalje, ova Uredba ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ili održavanje centralizirane baze podataka na razini Unije.
- (20) Biometrijski identifikatori trebali bi se prikupljati i pohranjivati na nosaču podataka osobnih iskaznica i boravišnih isprava za potrebe provjere vjerodostojnosti isprave i identiteta nositelja. S obzirom na elektronički potpis na nosaču podataka osobnih

³ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

iskaznica, identifikacija nositelja preko nosača podataka, koji sadržava iste biografske podatke koji su otisnuti na iskaznici, pouzdanija je od vizualne provjere iskaznice. Stoga bi građanima Unije trebalo dopustiti da upotrebljavaju podatke pohranjene na nosačima podataka na osobnim iskaznicama kako bi se identificirali pred privatnim subjektima. Međutim, provjeru otisaka prstiju pohranjenih na nosaču podataka trebalo bi provoditi samo propisno ovlašteno osoblje i samo kad je davanje isprave na uvid propisano zakonom.

- (21) Biometrijski podaci pohranjeni u svrhu personalizacije osobnih iskaznica ili boravišnih isprava trebali bi se čuvati na visoko siguran način i samo do datuma preuzimanja isprave, a u svakom slučaju najdulje 90 dana od datuma izdavanja isprave. Nakon isteka tog razdoblja biometrijski podaci trebali bi se odmah izbrisati ili uništiti. Time se ne bi smjela dovoditi u pitanje nikakva druga obrada podataka u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom o zaštiti podataka.
- (22) Za potrebe ove Uredbe trebalo bi uzeti u obzir specifikacije iz dokumenta 9303 ICAO-a kojima se osigurava globalna interoperabilnost, među ostalim u odnosu na strojnu čitljivost i upotrebu vizualnog pregleda.
- (23) Države članice trebale bi moći odlučiti hoće li na ispravi obuhvaćenoj ovom Uredbom navoditi rod nositelja. Ako država članica na takvoj ispravi navodi rod nositelja, trebalo bi primjenjivati specifikacije iz dokumenta 9303 ICAO-a, odnosno „F”, „M” ili „X”, ili odgovarajuće početno slovo koje se upotrebljava u jeziku ili jezicima te države članice, ovisno o slučaju.
- (24) Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti kako bi se osiguralo da se budući sigurnosni standardi i tehničke specifikacije doneseni u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002⁴ prema potrebi propisno uzimaju u obzir za osobne iskaznice i boravišne iskaznice. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. U tu svrhu Komisiji bi trebao pomagati odbor osnovan na temelju članka 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1683/95⁶. Prema potrebi, doneseni provedbeni akti trebali bi moći ostati tajni kako bi se spriječio rizik od krivotvorenja i falsificiranja.
- (25) Države članice trebale bi osigurati da su uspostavljeni odgovarajući i djelotvorni postupci za prikupljanje biometrijskih identifikatora te da su ti postupci u skladu s pravima i načelima utvrđenima u Povelji, Konvenciji Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Države članice trebale bi osigurati da primarna briga tijekom postupka prikupljanja bude najbolji interes djeteta. U tu bi svrhu kvalificirano osoblje trebalo pohađati odgovarajuće osposobljavanje o praksama prikupljanja biometrijskih identifikatora prilagođenima djeci.
- (26) U slučaju poteškoća pri prikupljanju biometrijskih identifikatora države članice trebale bi osigurati da su uspostavljeni odgovarajući postupci kojima se poštuje dostojanstvo

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1030/oj>).

⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁶ Uredba Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize (SL L 164, 14.7.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/1683/oj>).

osobe čiji se biometrijski identifikatori prikupljaju. Stoga bi trebalo u obzir uzeti posebne potrebe povezane s rodnom perspektivom, kao i posebne potrebe djece i ranjivih osoba.

- (27) Uvođenje minimalnih sigurnosnih standarda i standarda za obrasce osobnih iskaznica trebalo bi državama članicama omogućiti da se pouzdaju u autentičnost tih isprava kada građani Unije ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje. Uvođenje pojačanih sigurnosnih standarda trebalo bi javnim tijelima i privatnim subjektima osigurati dostatna jamstva da se mogu osloniti na autentičnost osobnih iskaznica kada ih građani Unije upotrebljavaju za potrebe identifikacije.
- (28) Razlikovna oznaka u obliku dvoslovne oznake države članice koja izdaje ispravu, otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s 12 žutih zvjezdica, olakšava vizualni pregled isprave, posebno kada nositelj ostvaruje pravo na slobodno kretanje.
- (29) Iako je zadržana mogućnost propisivanja dodatnih nacionalnih obilježja, države članice trebale bi osigurati da ta obilježja ne umanje učinkovitost zajedničkih sigurnosnih obilježja ili nemaju nepovoljan utjecaj na prekograničnu kompatibilnost osobnih iskaznica, primjerice na sposobnost da osobne iskaznice mogu očitati strojevi kojima se koriste države članice koje nisu izdale osobne iskaznice.
- (30) Uvođenje sigurnosnih standarda u osobne iskaznice i boravišne iskaznice za članove obitelji koji nisu državljani države članice ne bi smjelo dovesti do nerazmjernog povećanja pristojbi za građane Unije ili državljane trećih zemalja. Države članice trebale bi voditi računa o tom načelu pri objavi poziva za podnošenje ponuda.
- (31) Države članice trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da se biometrijskim podacima pravilno identificira osoba kojoj je osobna iskaznica izdana. U tu svrhu države članice mogle bi uzeti u obzir prikupljanje biometrijskih identifikatora, posebno prikaza lica, na način da ih izravno unose nacionalna tijela koja izdaju osobne iskaznice.
- (32) Države članice trebale bi međusobno razmjenjivati takve informacije koje su potrebne za pristup informacijama pohranjenima na sigurnom nosaču podataka, utvrđivanje njihove vjerodostojnosti i njihovu provjeru. Formati koji se koriste za sigurni nosač podataka trebali bi biti interoperabilni, među ostalim i u pogledu automatiziranih graničnih prijelaza.
- (33) Direktiva 2004/38/EZ odnosi se na situaciju u kojoj se građanima Unije ili članovima obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice, a koji nemaju potrebne putne isprave, mora pružiti svaka razumna mogućnost da drugim sredstvima dokažu da su obuhvaćeni pravom na slobodno kretanje. Takva sredstva mogu uključivati identifikacijske isprave koje se upotrebljavaju na privremenoj osnovi i boravišne iskaznice koje se izdaju takvim članovima obitelji.
- (34) Ovom se Uredbom poštuju obveze utvrđene Poveljom i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom. Stoga se države članice potiču na suradnju s Komisijom kako bi uključile dodatna obilježja koja osobne iskaznice čine dostupnijima i jednostavnijima za osobe s invaliditetom, kao što su osobe koje imaju oštećenje vida. Države članice trebaju istražiti upotrebu rješenja, kao što su mobilni uređaji za registraciju, za izdavanje osobnih iskaznica osobama koje nisu u mogućnosti posjetiti tijela odgovorna za izdavanje osobnih iskaznica.
- (35) U boravišne isprave koje se izdaju građanima Unije trebalo bi uključiti posebne informacije kojima će se osigurati da su kao takvi prepoznati u svim državama članicama. To bi trebalo olakšati da se građaninu Unije priznaje ostvarivanje njegova

prava na slobodno kretanje i prava koja iz toga proizlaze, no usklađivanje ne bi trebalo biti šire od onog što je primjereno za otklanjanje nedostataka postojećih isprava. Države članice mogu odabrati format u kojem se te isprave izdaju i mogle bi ih izdati u formatu koji je u skladu sa specifikacijama iz dokumenta 9303 ICAO-a.

- (36) Kada je riječ o boravišnim ispravama koje se izdaju članovima obitelji koji nisu državljani države članice, primjereno je iskoristiti isti format i ista sigurnosna obilježja kako su predviđeni Uredbom (EZ) br. 1030/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Osim što su dokaz prava na boravak, tim se ispravama njihovi nositelji koji inače podliježu obvezi posjedovanja vize izuzimaju od obveze ishođenja vize ako su u pratnji građanina Unije ili mu se pridružuju unutar područja Unije.
- (37) Direktivom 2004/38/EZ predviđeno je da isprave koje se izdaju članovima obitelji koji nisu državljani države članice treba nazvati „Boravišna iskaznica za člana obitelji građanina Unije”. Boravišne iskaznice za člana obitelji građanina Unije trebale bi imati standardizirani naslov i oznaku kako bi se olakšala njihova identifikacija.
- (38) Uzimajući u obzir sigurnosni rizik i troškove koje snose države članice, osobne iskaznice i boravišne iskaznice za članove obitelji građana Unije koje ne ispunjavaju sigurnosne standarde Uredbe trebalo bi postupno ukinuti. Za isprave koje nemaju važna sigurnosna obilježja ili koje nisu strojno čitljive, zbog sigurnosnih je razloga potrebno kraće razdoblje postupnog ukidanja.
- (39) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ primjenjuje se u odnosu na osobne podatke koji će se obrađivati u kontekstu primjene ove Uredbe. Potrebno je dodatno odrediti zaštitne mjere koje se primjenjuju na osobne podatke koji se obrađuju, a osobito na osjetljive podatke kao što su biometrijski identifikatori. Ispitanici bi trebali znati da se u njihovim ispravama nalazi nosač podataka na kojem su pohranjeni njihovi biometrijski podaci i kojemu se može pristupiti beskontaktno te bi trebali znati u kojim se sve slučajevima podaci sadržani na njihovim osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama upotrebljavaju. Ispitanici bi u svakom slučaju trebali imati pristup osobnim podacima koji su obrađeni na njihovim osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama te bi ih trebali moći ispraviti tako da im se izda nova isprava u slučaju da su ti podaci netočni ili nepotpuni. Nosač podataka trebao bi biti visoko siguran, a osobni podaci pohranjeni na njemu učinkovito zaštićeni od neovlaštenog pristupa.
- (40) Države članice trebale bi biti odgovorne za pravilnu obradu biometrijskih podataka, od prikupljanja do integracije podataka na visoko sigurnom nosaču podataka, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.
- (41) Države članice trebale bi postupati s posebnim oprezom tijekom suradnje s vanjskim pružateljem usluga. Takva suradnja ne bi trebala isključivati bilo kakvu odgovornost država članica koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava zbog kršenja obveza u pogledu osobnih podataka.

⁷ Uredba (EU) 2017/1954 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1030/2002 o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 286, 1.11.2017., str. 9., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1954/oj>).

⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (42) U ovoj je Uredbi potrebno navesti osnovu za prikupljanje i pohranu podataka na nosač podataka na osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama. U skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom i poštujući načela nužnosti i proporcionalnosti, države članice trebale bi moći pohraniti druge podatke na nosač podataka za potrebe elektroničkih usluga ili u druge svrhe koje se odnose na osobnu iskaznicu ili boravišnu ispravu. Obradu tih drugih podataka, što uključuje njihovo prikupljanje i svrhe u koje mogu biti upotrijebljeni, trebalo bi odobriti na temelju prava Unije ili nacionalnog prava. Sve podatke prikupljene na nacionalnoj razini trebalo bi fizički ili logički odvojiti od biometrijskih podataka iz ove Uredbe te bi se ti podaci trebali obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.
- (43) U skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁹ Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe najranije šest godina od datuma početka njezine primjene na osnovi informacija prikupljenih u okviru specifičnih dogovora o praćenju kako bi procijenila stvarne učinke ove Uredbe i ima li potrebe za dodatnim djelovanjem. Za potrebe praćenja, države članice trebale bi prikupljati statističke podatke o broju izdanih osobnih iskaznica i boravišnih isprava.
- (44) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest unapređivanje sigurnosti i olakšavanje ostvarivanja prava na slobodno kretanje građana Unije i članova njihovih obitelji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (45) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (46) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (47) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, uključujući ljudsko dostojanstvo, pravo na integritet osobe, zabranu nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na jednakost pred zakonom i nediskriminaciju, prava djeteta, prava starijih osoba, poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na slobodno kretanje i pravo na djelotvoran pravni lijek. Pri provedbi ove Uredbe države članice trebale bi poštovati Povelju.
- (48) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ koji je dostavio mišljenje XXXX¹¹,

⁹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

¹⁰ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uređima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

¹¹ SL C [...], [...], str. [...].

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1. *Predmet*

Ovom Uredbom jačaju se sigurnosni standardi koji se primjenjuju na osobne iskaznice koje države članice izdaju svojim državljanima i boravišne isprave koje države članice izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji kad ostvaruju svoje pravo slobodnog kretanja.

Članak 2. *Područje primjene*

Ova Uredba primjenjuje se na:

- (a) osobne iskaznice koje države članice izdaju svojim državljanima kako je navedeno u članku 4. stavku 3. Direktive 2004/38/EZ;
- (b) potvrde o prijavi koje se u skladu s člankom 8. Direktive 2004/38/EZ izdaju građanima Unije čije je razdoblje boravka u državi članici domaćinu dulje od tri mjeseca i isprave kojima se potvrđuje stalni boravak, a koje se u skladu s člankom 19. Direktive 2004/38/EZ izdaju građanima Unije na zahtjev;
- (c) boravišne iskaznice koje se u skladu s člankom 10. Direktive 2004/38/EZ izdaju članovima obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice i iskaznice stalnog boravka koje se u skladu s člankom 20. Direktive 2004/38/EZ izdaju članovima obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice.

Ova se Uredba ne primjenjuje na identifikacijske isprave koje se izdaju na privremenoj osnovi s rokom važenja kraćim od šest mjeseci.

Poglavlje II.

Nacionalne osobne iskaznice

Članak 3. *Sigurnosni standardi/format/specifikacije*

1. Osobne iskaznice koje izdaju države članice izrađuju se u formatu ID-1 i sadržavaju strojno čitljivu zonu. Takve se osobne iskaznice temelje na specifikacijama i minimalnim sigurnosnim standardima utvrđenima u dokumentu 9303 ICAO-a i zadovoljavaju zahtjeve utvrđene u točkama (c), (d), (f) i (g) Priloga Uredbi (EZ) br. 1030/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.
2. Podatkovni elementi uključeni na osobne iskaznice moraju biti u skladu sa specifikacijama utvrđenima u dijelu 5. dokumenta 9303 ICAO-a.
Odstupajući od prvog podstavka, broj isprave može se unijeti u zonu I., a navođenje roda osobe nije obvezno.
3. Naznačuje se naziv isprave „Osobna iskaznica” ili druga uvriježena nacionalna oznaka na službenom jeziku ili službenim jezicima države članice izdavateljice, kao i riječi „Osobna iskaznica” na barem još jednom službenom jeziku Unije.

4. Na prednjoj strani osobne iskaznice nalazi se dvoslovna oznaka države članice koja izdaje iskaznicu, otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s 12 žutih zvjezdica.
5. Osobne iskaznice sadržavaju visoko siguran nosač podataka na kojem su pohranjeni prikaz lica nositelja iskaznice i dva otiska prstiju, u interoperabilnim digitalnim formatima. Za uzimanje biometrijskih identifikatora države članice primjenjuju tehničke specifikacije kako su utvrđene Provedbenom odlukom Komisije C(2018)7767¹² kako su utvrđene Provedbenom odlukom Komisije C(2021) 3726¹³.
6. Nosač podataka ima dostatan kapacitet i sposobnost jamčiti integritet, autentičnost i povjerljivost podataka. Pohranjenim podacima može se pristupiti beskontaktno i oni se osiguravaju kako je predviđeno Odlukom C(2018)7767 kako je izmijenjena Provedbenom odlukom C(2021) 3726. Države članice razmjenjuju informacije koje su potrebne za utvrđivanje vjerodostojnosti nosača podataka te za pristup biometrijskim podacima iz stavka 5. i njihovu provjeru.
7. Djeca mlađa od 12 godina mogu se izuzeti od obveze davanja otisaka prstiju.
Djeca mlađa od 6 godina izuzeta su od obveze davanja otisaka prstiju.
Osobe za koje je uzimanje otisaka prstiju fizički nemoguće izuzete su od obveze davanja otisaka prstiju.
8. Kada je to nužno i proporcionalno cilju koji treba ostvariti, države članice smiju unositi takve pojedinosti i primjedbe za upotrebu na nacionalnoj razini koje su potrebne u skladu s nacionalnim pravom. Rezultat toga ne smije biti umanjene učinkovitosti minimalnih sigurnosnih standarda i prekogranične kompatibilnosti osobnih iskaznica.
9. Ako države članice u osobnu iskaznicu ugrade dvojno sučelje ili zasebni nosač podataka, dodatni nosač podataka mora biti usklađen s relevantnim normama ISO i ne smije utjecati na nosač podataka iz stavka 5.
10. Ako države članice na osobne iskaznice pohranjuju podatke radi mogućnosti korištenja elektroničkim uslugama kao što su e-uprava i e-poslovanje, takvi podaci prikupljeni na nacionalnoj razini odvajaju se fizički ili logički od biometrijskih podataka iz stavka 5.
11. Ako države članice osobnim iskaznicama dodaju dodatna sigurnosna obilježja, rezultat toga ne smije biti umanjene prekogranične kompatibilnosti takvih osobnih iskaznica i učinkovitosti minimalnih sigurnosnih standarda.

Članak 4. Rok važenja

1. Najkraći rok važenja osobnih iskaznica je pet godina, a najdulji deset godina.
2. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu predvidjeti rok važenja:
 - (a) kraći od pet godina za osobne iskaznice izdane maloljetnicima;

¹² Provedbena odluka Komisije C(2018)7767 od 30. studenoga 2018. o utvrđivanju tehničkih specifikacija za jedinstveni format boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja i stavljanju izvan snage Odluke C(2002) 3069.

¹³ Provedbena odluka Komisije C(2021) 3726 od 4. lipnja 2021. o izmjeni Priloga III. Provedbenoj odluci C(2018) 7767 u pogledu popisa normativnih upućivanja.

- (b) u iznimnim slučajevima, kraći od pet godina za osobne iskaznice koje se izdaju osobama u posebnim i ograničenim okolnostima i ako je njihov rok važenja ograničen u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom;
 - (c) dulji od 10 godina za osobne iskaznice izdane osobama koje imaju 70 ili više godina.
3. Ako je privremeno fizički nemoguće uzimanje otiska ijednog od prstiju podnositelja zahtjeva, države članice izdaju osobnu iskaznicu s rokom važenja od 12 mjeseci ili manje.

*Članak 5.
Postupno ukidanje*

1. Osobne iskaznice koje ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 3. prestaju važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2031., ovisno o tome što nastupi ranije.
2. Odstupajući od stavka 1.:
 - (a) osobne iskaznice koje ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a ili koje ne sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, kako je definirana u stavku 3., prestaju važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2026., ovisno o tome što nastupi ranije;
 - (b) osobne iskaznice osoba koje 2. kolovoza 2021. imaju 70 ili više godina, a koje zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a i koje sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, kako je definirana u stavku 3., prestaju važiti po njihovu isteku.
3. Za potrebe stavka 2., funkcionalna strojno čitljiva zona znači bilo što od sljedećeg:
 - (a) strojno čitljiva zona u skladu s dokumentom 9303 ICAO-a;
 - (b) bilo koja druga strojno čitljiva zona za koju država članica izdavateljica dostavi obavijest o pravilima potrebnima za čitanje i prikazivanje podataka sadržanih u njoj.

**Poglavlje III.
Boravišne isprave za građane Unije**

*Članak 6.
Osnovne informacije koje treba navesti*

Na boravišnim ispravama koje države članice izdaju građanima Unije navodi se najmanje sljedeće:

- (a) naziv isprave na službenom jeziku ili službenim jezicima dotične države članice i na barem još jednom službenom jeziku Unije;
- (b) jasno upućivanje na to da je isprava izdana građaninu Unije u skladu s Direktivom 2004/38/EZ;
- (c) broj isprave;
- (d) ime (prezime i ime (imena)) nositelja;
- (e) datum rođenja nositelja;

- (f) informacije koje je potrebno navesti na potvrdama o prijavi i ispravama kojima se potvrđuje stalni boravak, a koje se izdaju u skladu s člankom 8. odnosno 19. Direktive 2004/38/EZ;
- (g) tijelo koje izdaje ispravu;
- (h) na prednjoj strani, dvoslovna oznaka države članice koja izdaje ispravu, otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s dvanaest žutih zvjezdica.

Ako država članica odluči uzeti otiske prstiju, na odgovarajući način primjenjuje se članak 3. stavak 7.

Poglavlje IV.

Boravišne iskaznice za članove obitelji koji nisu državljani države članice

Članak 7.

Jedinstveni format

1. Kada države članice izdaju boravišne iskaznice članovima obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice, upotrebljavaju isti format koji je utvrđen Uredbom (EZ) br. 1030/2002, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954, i proveden Odlukom C(2018)7767 kako je izmijenjena Provedbenom odlukom C(2021) 3726.
2. Odstupajući od stavka 1., na iskaznici se navodi naziv „Boravišna iskaznica” odnosno „Iskaznica stalnog boravka”. Države članice naznačuju da su te isprave izdane članu obitelji građanina Unije u skladu s Direktivom 2004/38/EZ. U tu svrhu države članice koriste standardiziranu oznaku „Član obitelji EU čl. 10. DIR 2004/38/EZ” odnosno „Član obitelji EU čl. 20. DIR 2004/38/EZ” u podatkovnom polju [10], kako je navedeno u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1030/2002, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.
3. Države članice smiju u skladu s nacionalnim pravom unositi podatke koji će se upotrebljavati na nacionalnoj razini. Kad unose i pohranjuju te podatke, države članice poštuju zahtjeve utvrđene u članku 4. podstavku 2. Uredbe (EZ) br. 1030/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.

Članak 8.

Postupno ukidanje postojećih boravišnih iskaznica

1. Boravišne iskaznice za članove obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz članka 7. prestaju važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2026., ovisno o tome što nastupi ranije.
2. Odstupajući od stavka 1., boravišne iskaznice za članove obitelji građana Unije koji nisu državljani države članice koje ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a ili koje ne sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu u skladu s dijelom 3. dokumenta 9303 ICAO-a nisu važeće.

Poglavlje V. Zajedničke odredbe

Članak 9.

Točka za kontakt

1. Svaka država članica imenuje barem jedno središnje tijelo kao točku za kontakt za provedbu ove Uredbe. Ako je država članica odredila više od jednog središnjeg tijela, ona određuje koje će od tih tijela biti točka za kontakt za provedbu ove Uredbe. Naziv tog tijela priopćuje Komisiji i ostalim državama članicama. Ako država članica promijeni svoje imenovano tijelo, o tome obavješćuje Komisiju i ostale države članice.
2. Države članice osiguravaju da su točke za kontakt upoznate s relevantnim uslugama za informiranje i podršku na razini Unije koje su uključene u jedinstveni digitalni pristupnik utvrđen u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ te da s njima mogu surađivati.

Članak 10.

Prikupljanje biometrijskih identifikatora

1. Biometrijske identifikatore prikuplja isključivo kvalificirano i propisno ovlašteno osoblje koje imenuju tijela nadležna za izdavanje osobnih iskaznica ili boravišnih iskaznica, a takvo prikupljanje provodi se u svrhu integracije na visoko siguran nosač podataka predviđen u članku 3. stavku 5. za osobne iskaznice i članku 7. stavku 1. za boravišne iskaznice. Odstupajući od prve rečenice, otiske prstiju prikuplja isključivo kvalificirano i propisno ovlašteno osoblje tih tijela, osim u slučaju zahtjeva podnesenih diplomatskim i konzularnim tijelima države članice.

Kako bi se osigurala podudarnost biometrijskih identifikatora s identitetom podnositelja zahtjeva, podnositelj zahtjeva mora se osobno pojaviti barem jednom tijekom postupka izdavanja za svaki zahtjev.

2. Države članice osiguravaju da su uspostavljeni odgovarajući i djelotvorni postupci za prikupljanje biometrijskih identifikatora te da su ti postupci u skladu s pravima i načelima utvrđenima u Povelji, Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

U slučaju poteškoća pri prikupljanju biometrijskih identifikatora države članice osiguravaju da su uspostavljeni odgovarajući postupci kojima se poštuje dostojanstvo osobe čiji se biometrijski identifikatori prikupljaju.

3. Osim ako su potrebni u svrhu obrade u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, biometrijski identifikatori pohranjeni u svrhu personalizacije osobnih iskaznica ili boravišnih isprava čuvaju se na visoko siguran način i samo do datuma preuzimanja isprave, a u svakom slučaju najdulje 90 dana od datuma izdavanja te isprave. Nakon isteka tog razdoblja biometrijski identifikatori odmah se brišu ili uništavaju.

¹⁴ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

Članak 11.

Zaštita osobnih podataka i odgovornost

1. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, države članice osiguravaju sigurnost, cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka koji su prikupljeni i pohranjeni za potrebe ove Uredbe.
2. Za potrebe ove Uredbe tijela odgovorna za izdavanje osobnih iskaznica i boravišnih isprava smatraju se voditeljem obrade iz članka 4. točke 7. Uredbe (EU) 2016/679 i imaju odgovornost za obradu osobnih podataka.
3. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela mogu u potpunosti izvršavati svoje zadaće iz Uredbe (EU) 2016/679, uključujući pristup svim osobnim podacima i svim potrebnim informacijama, kao i pristup svim prostorijama ili opremi za obradu podataka nadležnih tijela.
4. Suradnja s vanjskim pružateljima usluga ne isključuje bilo kakvu odgovornost države članice koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava zbog kršenja obveza u pogledu osobnih podataka.
5. Informacije u strojno čitljivom obliku uključuju se u osobnu iskaznicu ili boravišnu ispravu samo u skladu s ovom Uredbom i nacionalnim pravom države članice izdavateljice.
6. Biometrijski podaci pohranjeni na nosaču podataka na osobnim iskaznicama ili boravišnim ispravama upotrebljavaju se samo u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom za potrebe provjere:
 - (a) autentičnosti osobne iskaznice ili boravišne isprave;
 - (b) identiteta nositelja putem izravno dostupnih usporedivih obilježja, ako je davanje osobne iskaznice ili boravišne isprave na uvid propisano zakonom.

Isključivo propisno ovlašteno osoblje nadležnih nacionalnih tijela i agencija Unije smije pristupiti dvama otiscima prstiju pohranjenima na nosaču podataka.

Članak 12.

Praćenje

1. Komisija do [jednu godinu nakon stupanja na snagu ove Uredbe] uspostavlja detaljan program za praćenje ostvarenja, rezultata i učinaka ove Uredbe, uključujući njezin učinak na temeljna prava.
2. U programu praćenja utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje podataka i drugih potrebnih dokaza. Navode se mjere koje će Komisija i države članice poduzeti pri prikupljanju i analizi podataka i drugih dokaza.
3. Države članice Komisiji dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne za takvo praćenje.

Članak 13.

Evaluacija

1. Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe najranije [šest godina nakon njezinog stupanja na snagu] te glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru. U tom se izvješću posebno razmatra sljedeće:

- (a) učinak ove Uredbe na temeljna prava;
 - (b) mobilnost građana Unije;
 - (c) djelotvornost biometrijske provjere u osiguravanju sigurnosti putnih isprava;
 - (d) mogućnost daljnjeg vizualnog usklađivanja osobnih iskaznica.
2. Države članice i relevantne agencije Unije dostavljaju Komisiji sve informacije potrebne za pripremu tih izvješća.

*Članak 14.
Dodatne tehničke specifikacije*

1. Kako bi se, prema potrebi, osiguralo da su osobne iskaznice i boravišne isprave iz članka 2. točaka (a) i (c) u skladu s budućim minimalnim sigurnosnim standardima, Komisija provedbenim aktima utvrđuje dodatne tehničke specifikacije koje se odnose na sljedeće:
- (a) dodatna sigurnosna obilježja i zahtjeve koji uključuju više standarde zaštite od krivotvorenja i falsificiranja;
 - (b) tehničke specifikacije za nosač podataka za biometrijska obilježja iz članka 3. stavka 5. i njihovu sigurnost, uključujući sprečavanje neovlaštenog pristupa i pojednostavljenje provjere;
 - (c) zahtjeve kvalitete i zajedničke tehničke standarde za prikaz lica i otiske prstiju.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

2. U skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2., može se odlučiti da specifikacije iz ovog članka budu tajne i da se ne objavljuju. U tom su slučaju one dostupne samo tijelima koja države članice odrede nadležnima za tiskanje te osobama koje propisno ovlasti država članica ili Komisija.
3. Svaka država članica imenuje jedno tijelo koje je odgovorno za tiskanje osobnih iskaznica i jedno tijelo koje je odgovorno za tiskanje boravišnih iskaznica za članove obitelji građana Unije te imena tih tijela priopćuje Komisiji i ostalim državama članicama. Države članice imaju pravo promijeniti ta imenovana tijela te o tome obavješćuju Komisiju i ostale države članice.

Države članice mogu također odlučiti imenovati jedinstveno tijelo koje je odgovorno za tiskanje i osobnih iskaznica i boravišnih iskaznica za članove obitelji građana Unije te ime tog tijela priopćuju Komisiji i ostalim državama članicama.

Dvije ili više država članica također mogu odlučiti imenovati jedinstveno tijelo u te svrhe te o tome obavješćuju Komisiju i ostale države članice.

*Članak 15.
Postupak odbora*

1. Komisiji pomaže odbor osnovan člankom 6. Uredbe (EZ) br. 1683/95. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne dostavi mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 16.
Stupanje na snagu*

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*